ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 12. novembra 2009 *

Vo veci C-192/08,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Korkein hallinto-oikeus (Fínsko) z 8. mája 2008 a doručený Súdnemu dvoru v ten istý deň, ktorý súvisí s konaním:

TeliaSonera Finland Oyj,

za účasti:

iMEZ Ab,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory J.-C. Bonichot, vykonávajúci funkciu predsedu druhej komory, sudcovia C. W. A. Timmermans, K. Schiemann, P. Kūris (spravodajca) a L. Bay Larsen,

* Jazyk konania: fínčina.

generálny advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 2. apríla 2009,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— TeliaSonera Finland Oyj, v zastúpení: K. Mattila, oikeustieteen kandidaatti,

— iMEZ Ab, v zastúpení: S. Aalto, asianajaja,

— fínska vláda, v zastúpení: A. Guimaraes-Purokoski, splnomocnená zástupkyňa,

— talianska vláda, v zastúpení: I. Bruni, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci P. Gentili, avvocato dello Stato,

— litovská vláda, v zastúpení: I. Jarukaitis, splnomocnený zástupca,

— holandská vláda, v zastúpení: C. Wissels a M. de Mol, splnomocnené zástupkyne,

— poľská vláda, v zastúpení: M. Dowgielewicz, splnomocnený zástupca,

— rumunská vláda, v zastúpení: A. Ciobanu-Dordea, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci E. Gane a L. Nicolae, consilieri,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: I. Koskinen a A. Nijenhuis, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 14. mája 2009,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 4 ods. 1, 5 a článku 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení („prístupová“ smernica) (Ú. v. ES L 108, s. 7; Mim. vyd. 13/029, s. 323).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou TeliaSonera Finland Oyj (ďalej len „TeliaSonera“), právneho nástupcu Sonera Mobile Networks Oy, a Viestintävirasto (regulačný úrad pre oblasť telekomunikácií, ďalej len „ART“) a spoločnosťou iMEZ Ab (ďalej len „iMEZ“) vo veci rozhodnutia, ktoré vydal 11. decembra 2006 ART voči spoločnosti TeliaSonera.

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

3 Odôvodnenia č. 5, 6, 8 a 19 „prístupovej“ smernice znejú takto:

„(5) na otvorenom a konkurenčnom trhu by nemali existovať obmedzenia brániace podnikom dohodnúť sa medzi sebou na režime prístupu a prepojenia, hlavne v cezhraničných dohodách podľa súťažných pravidiel zmluvy [ES]. V súvislosti s dosiahnutím efektívnejšieho skutočne celoeurópskeho trhu, s účinnou hospodárskou súťažou, väčším výberom konkurenčných služieb pre zákazníkov, by mali podniky prijímajúce žiadosti o prístup alebo prepojenie také dohody uzatvárať v zásade na konkurenčnej báze a rokovať a dohodnúť sa na nich v dobrej viere.

(6) na trhoch, kde pretrvávajú veľké rozdiely v pozícii pri rokovaniach medzi jednotlivými podnikmi a kde sa niektoré podniky spoliehajú na infraštruktúru poskytnutú inými subjektami na dodávanie svojich služieb, je primerané vytvoriť rámec na zabezpečenie účinných funkcií trhov. Národné regulačné orgány by mali mať právomoci ktorými by, v prípade zlyhania obchodných rokovaní, zabezpečili primeraný prístup, prepojenie a interoperabilitu služieb v záujme

koncových používateľov. Môžu najmä zabezpečiť prepojenie koncových užívateľov uložením primeraných povinností podnikom kontrolujúcim prístup koncových používateľov. …

…

(8) operátori siete, ktorí kontrolujú prístup k svojim zákazníkom, tak konajú na základe jednoznačných čísel alebo adries vybraných z verejného rozsahu číslovania alebo adresovania. Ostatní operátori siete musia byť schopní zabezpečiť volanie týmto zákazníkom a potrebujú byť preto vzájomne priamo alebo nepriamo prepojení. Existujúce práva a povinnosti k rokovaniu o vzájomnom prepojení by sa mali preto dodržať. …

…

(19) povinnosť zaručenia prístupu k infraštruktúre môže byť oprávnená ako prostriedok zvýšenia hospodárskej súťaže, ale národné regulačné orgány musia zosúladiť práva vlastníka infraštruktúry, aby sa jeho infraštruktúra využívala v jeho prospech a práva ostatných poskytovateľov služieb na prístup k prostriedkom, ktoré sú základné pre poskytovanie konkurenčných služieb. Ak sú na operátorov uvalené povinnosti vyžadujúce splnenie oprávnenej požiadavky na prístup a využívanie zložiek siete a súvisiacich prostriedkov, môže byť takáto požiadavka odmietnutá len na základe objektívnych kritérií ako technická uskutočniteľnosť alebo potreba udržania integrity siete. …“

4 Podľa článku 1 ods. 1 „prístupovej“ smernice:

„…harmonizuje táto smernica spôsob, akým členské štáty regulujú prístup a prepojenie elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení. Cieľom je vytvorenie regulačného rámca, v súlade s vnútornými trhovými princípmi, pre vzťahy medzi poskytovateľmi sietí a služieb, ktorých výsledkom bude udržateľná hospodárska súťaž, interoperabilita elektronických komunikačných služieb a prospech zákazníka.“

5 Článok 2 tejto smernice definuje najmä tieto pojmy:

„…

a) ‚prístup‘ znamená sprístupnenie zariadení a/alebo služieb inému podniku za vymedzených podmienok buď na výlučnej, alebo nevýlučnej báze s cieľom poskytovania elektronických komunikačných služieb. Zahŕňa okrem iného prístup k zložkám siete a príslušným zariadeniam, čo môže zahŕňať pevné alebo iné spojenie zariadení (zahŕňa to najmä prístup k účastníckemu vedeniu a k zariadeniam a službám potrebným na poskytovanie služieb v účastníckom vedení), prístup k fyzickej infraštruktúre vrátane stavieb, vedení a stožiarov; prístup k príslušným systémom softvéru vrátane systémov na prevádzkovú podporu, prístup k prekladaniu čísel alebo k systémom s rovnakou funkčnosťou, prístup k pevným a mobilným sieťam, najmä na roaming, prístup k systémom s podmieneným prístupom pre služby digitálnej televízie; prístup k službám virtuálnej siete;

b) ‚prepojenie' znamená fyzické a logické vedenie verejných komunikačných sietí používaných tým istým alebo iným podnikom s cieľom umožniť komunikáciu používateľov jedného podniku s používateľmi toho istého alebo iného podniku, alebo na prístup k službám poskytovaných iným podnikom. Služby môžu byť poskytované zainteresovanými stranami alebo inými stranami, ktoré majú prístup k sieti. Prepojenie je špecifickým typom prístupu zavedeným medzi operátormi verejnej siete;

c) ‚operátor' znamená podnik poskytujúci alebo oprávnený poskytovať verejnú komunikačnú sieť alebo príslušné zariadenia;

…"

6 Podľa článku 3 ods. 1 „prístupovej" smernice:

„Členské štáty zabezpečia, aby neexistovali žiadne obmedzenia brániace podnikom v tom istom členskom štáte alebo inom členskom štáte pri dojednávaní vzájomných dohôd o technických a komerčných predpisoch týkajúcich sa prístupu a/alebo prepojenia v súlade s právom spoločenstva. Podnik žiadajúci o prístup alebo prepojenie nemusí mať oprávnenie pôsobiť v členskom štáte, v ktorom žiada o prístup alebo prepojenie, ak neposkytuje služby a neprevádzkuje sieť v uvedenom členskom štáte."

7 Článok 4 tejto smernice s názvom „Práva a povinnosti podnikov“ znie takto:

„1. Operátori verejných komunikačných sietí majú právo a, ak sú požiadaní inými podnikmi, ktoré sú k tomu oprávnené, aj povinnosť dohodnúť prepojenie medzi týmito podnikmi s cieľom poskytovania verejne dostupných komunikačných služieb, aby sa zabezpečilo poskytovanie a interoperabilita služieb v spoločenstve. Operátori ponúkajú prístup a prepojenie iným podnikom za podmienok zhodných so záväzkami uloženými národným regulačným orgánom podľa článkov 5, 6, 7 a 8.

…“

8 Článok 5 tejto smernice s názvom „Právomoc a zodpovednosť národných regulačných orgánov vzhľadom na prístup a prepojenie“ stanovuje:

„1. Národné regulačné orgány, pri plnení cieľov stanovených v článku 8 smernice [Európskeho parlamentu a Rady 2002/21/ES zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (‚rámcová‘ smernica) (Ú. v. ES L 108, s. 33; Mim. vyd. 13/029, s. 349)], podporujú a prípadne zabezpečujú, v súlade s ustanoveniami tejto smernice, zodpovedajúci prístup, prepojenie a interoperabilitu služieb, pričom budú uplatňovať svoje právomoci spôsobom, ktorý podporuje efektívnosť, udržateľnú hospodársku súťaž a poskytuje maximálny prospech pre koncových používateľov.

Národné regulačné orgány majú najmä, a bez toho, aby boli dotknuté opatrenia, ktoré môžu byť [prijaté — *neoficiálny preklad*] vo vzťahu k podnikom s významným vplyvom na trhu podľa článku 8, možnosť uložiť:

a) v rozsahu potrebnom na zabezpečenie prepojiteľnosti koncových subjektov [prepojiteľnosti medzi koncovými bodmi — *neoficiálny preklad*], povinnosti podnikom, ktoré kontrolujú prístup ku koncovým používateľom, v odôvodnených prípadoch vrátane povinnosti prepojiť ich siete, ak ešte nie sú prepojené;

…

2. Pri ukladaní povinnosti na operátora týkajúcej sa zabezpečenia prístupu podľa článku 12 môžu národné regulačné úrady stanoviť technické alebo prevádzkové podmienky, ktoré musí splniť poskytovateľ a/alebo príjemcovia takéhoto prístupu v súlade s právom spoločenstva, aby bola v prípade potreby zabezpečená normálna prevádzka siete. Podmienky, ktoré sa týkajú implementácie špecifických technických noriem alebo špecifikácií, rešpektujú článok 17 smernice 2002/21/ES (‚Rámcová' smernica).

3. Povinnosti a podmienky uložené podľa bodov 1 a 2 sú objektívne, transparentné, primerané a nediskriminačné a vykonajú sa v súlade s postupmi uvedenými v článkoch 6 a 7 smernice 2002/21/ES (‚Rámcová' smernica).

4. Vzhľadom na prístup a prepojenie členské štáty zabezpečia právomoc národných regulačných orgánov na zásah zo svojho vlastného podnetu v prípadoch, kde je to oprávnené alebo v prípade, ak chýbajú dohody medzi podnikmi na požiadanie ktorejkoľvek zo zainteresovaných strán, aby sa zabezpečili politické ciele článku 8 smernice 2002/21/ES (‚Rámcová' smernica) v súlade s ustanoveniami tejto smernice a postupmi uvedenými v článku 6, 7, 20 a 21 smernice 2002/21/ES (‚Rámcová' smernica).“

9 Články 6 až 13 „prístupovej“ smernice definujú povinnosti operátorov a postupy hodnotenia trhu.

10 Najmä články 8 až 12 tejto smernice definujú povinnosti a postupy uplatňované na operátorov považovaných za operátorov s významným trhovým podielom na konkrétnom trhu.

11 Podľa uvedeného článku 12 s názvom „Povinnosť prístupu a používania špecifických zariadení siete“:

„1. Národný regulačný orgán môže v súlade s ustanoveniami článku 8 uložiť operátorom povinnosti týkajúce sa splnenia primeraných žiadostí o prístup a používanie špecifických prvkov siete a príslušných zariadení, medzi iným v situáciách, keď národný regulačný orgán usúdi, že odmietnutie prístupu alebo neprimerané okolnosti a podmienky s podobným vplyvom, by brzdili nástup udržateľného, konkurenčne orientovaného trhu na maloobchodnej úrovni, alebo by neboli v záujme koncových užívateľov.

Od operátora môžu medzi iným vyžadovať, aby:

a) poskytol prístup tretím stranám k špecifikovaným prvkom siete a/alebo zariadeniam, vrátane neviazaného prístupu k účastníckej prípojke;

b) jednal [rokoval — *neoficiálny preklad*] v dobrej viere s podnikmi žiadajúcimi o prístup;

…

g) poskytol špecifikované služby potrebné na zabezpečenie interoperability služieb medzi koncovými užívateľmi, vrátane zariadení pre služby inteligentných sietí alebo roamingu v mobilných sieťach;

…

i) prepojil siete alebo zariadenia siete.

Národné regulačné orgány môžu k týmto povinnostiam pridať podmienky týkajúce sa objektívnosti, primeranosti a včasnosti.

…“

12 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/20/ES zo 7. marca 2002 o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby (smernica „o povolení“) (Ú. v. ES L 108, s. 21; Mim. vyd. 13/029, s. 337) obsahuje v článku 2 ods. 2 písm. a) túto definíciu:

„‚všeobecné povolenie' označuje právny rámec ustanovený členským štátom, na základe ktorého sa zaručujú práva na poskytovanie elektronických komunikačných sieťových systémov alebo služieb a ukladajú povinnosti charakteristické pre odvetvie, ktoré sa môžu vzťahovať na všetky alebo na osobitné druhy elektronických komunikačných sietí a služieb, v súlade s touto smernicou".

13 Článok 4 tejto smernice s názvom „Minimálny zoznam práv odvodený zo všeobecného povolenia" znie takto:

„1. Podniky [všeobecne] oprávnené na základe článku 3, majú právo:

a) poskytovať elektronické komunikačné sieťové systémy a služby;

…

2. V prípadoch, keď takéto podniky poskytujú elektronické komunikačné sieťové systémy alebo služby pre verejnosť, všeobecné povolenie im takisto poskytne právo:

a) prerokovať prepojenie s, a v prípadoch kde je to použiteľné, získať prístup k alebo prepojenie od iných poskytovateľov verejne dosiahnuteľných komunikačných sieťových systémov a služieb, pokrytých všeobecným povolením kdekoľvek v spoločenstve podľa podmienok a v súlade so smernicou 2002/19/ES (‚Prístupová' smernica);

…"

14 Článok 6 smernice „o povolení" stanovuje:

„1. Všeobecné povolenie pre poskytnutie elektronických komunikačných sieťových systémov alebo služieb… môž[e] podliehať len podmienkam uvedeným jednotlivo v [časti] A… prílohy. Takéto podmienky sú objektívne opodstatnené vo vzťahu k spomenutému sieťovému systému alebo službe, nediskriminačné, primerané a jasné.

2. Špecifické povinnosti, ktoré môžu byť uložené poskytovateľom elektronických komunikačných sieťových systémov a služieb podľa článkov 5 ods. 1, 5 ods. 2, 6 a 8 [‚prístupovej'] smernice… sú právne oddelené od práv a povinností vyplývajúcich zo všeobecného povolenia. …

…"

15 Podľa časti A prílohy tejto smernice jednou z podmienok, ktoré môžu byť pripojené ku všeobecnému povoleniu, je zabezpečiť schopnosť služieb fungovať spoločne a prepojenie sieťových systémov v súlade s „prístupovou“ smernicou.

16 Čo sa týka „rámcovej“ smernice, táto smernica v článku 2 obsahuje najmä tieto definície:

„…

c) ‚elektronická komunikačná služba‘: znamená službu bežne poskytovanú za úhradu, ktorá pozostáva úplne alebo prevažne z prenosu signálov v elektronických komunikačných sieťach, vrátane telekomunikačných služieb a prenosových služieb v sieťach používaných na vysielanie, s výnimkou služieb poskytujúcich obsah alebo vykonávajúcich edičnú kontrolu obsahu prenášaného pomocou elektronických komunikačných sietí a služieb; nezahŕňa služby informačnej spoločnosti definované v článku 1 smernice [Európskeho parlamentu a Rady] 98/34/ES [z 22. júna 1998 o postupe pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov (Ú. v. ES L 204, s. 37; Mim. vyd. 13/020, s. 337)], ktoré úplne alebo prevažne nepredstavujú prenos signálov v elektronických komunikačných sieťach;

d) ‚verejná komunikačná sieť‘: znamená elektronickú komunikačnú sieť používanú úplne alebo prevažne na poskytovanie verejne dostupných elektronických komunikačných služieb;

…“

17 Články 8 až 13 „rámcovej“ smernice definujú úlohy, ktoré musia národné regulačné orgány splniť na dosiahnutie cieľov efektívnej hospodárskej súťaže, rozvoja vnútorného trhu a podpory záujmov občanov Európskej únie.

Vnútroštátne právo

18 § 2 zákona o komunikačnom trhu [Viestintämarkkinalaki (393/2003)] z 23. mája 2003 s názvom „Vymedzenie pojmov“ stanovuje:

„Na účely tohto zákona:

…

13. ‚prepojenie‘ znamená: materiálne a funkčné spojenie rôznych komunikačných sietí a služieb s cieľom zabezpečiť užívateľom prístup ku komunikačnej sieti a ku komunikačným službám iného telekomunikačného podniku;

…

17. ‚sieťový podnik' znamená: podnik, ktorý poskytuje komunikačnú sieť, ktorú vlastní alebo ktorej je držiteľom z iného dôvodu na účely prenosu, distribúcie alebo sprístupnenia správ;

…

19. ‚podnik služieb' znamená: podnik, ktorý prenáša správy prostredníctvom komunikačnej siete, ktorú vlastní alebo ktorú nadobudol od sieťového podniku s cieľom používať ju, alebo ktorý distribuuje alebo sprístupňuje správy v masovokomunikačnej sieti;

…

21. ‚telekomunikačný podnik' znamená: každý sieťový podnik alebo každý podnik služieb;

…"

19 Podľa § 39 tohto zákona s názvom „Povinnosti prepojenia zaväzujúce telekomunikačné podniky" telekomunikačný podnik je povinný rokovať o prepojení s iným telekomunikačným podnikom. Podľa odseku 2 tohto § ART môže rozhodnutím zaviazať podnik s významným vplyvom na trhu, aby prepojil komunikačnú sieť alebo komunikačnú službu s komunikačnou sieťou alebo komunikačnou službou iného telekomunikačného podniku. Odsek 3 tohto § zároveň oprávňuje ART uložiť rovnakú povinnosť podnikom, ktoré nemajú významným vplyv na trhu pod podmienkou, že dotknuté telekomuni-

kačné podniky kontrolujú pripojenia užívateľov do komunikačnej siete a že táto povinnosť je nevyhnutná na zaručenie prepojenia komunikačných sietí.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

20 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že 10. mája 2006 spoločnosť iMEZ požiadala ART, fínsky národný regulačný orgán, aby prijal potrebné opatrenia na uzavretie dohody o prepojení so spoločnosťou TeliaSonera v súvislosti s prenosom textových správ (ďalej len „SMS“) a multimediálnych správ (ďalej len „MMS“).

21 Dňa 18. mája 2006 ART vec zaslal na zmierovacie konanie, výsledkom ktorého bolo potvrdenie neúspešnosti rokovaní.

22 Dňa 7. augusta 2006 iMEZ požiadal ART, aby donútil TeliaSonera rokovať v dobrej viere o prepojení s cieľom dospieť k vzájomnej dohode za rozumných podmienok. Subsidiárne, ak nedôjde k dohode, iMEZ požiadala, aby bola spoločnosti TeliaSonera uložená povinnosť vzájomného prepojenia pre služby SMS a MMS a povinnosť nediskriminačným spôsobom stanoviť poplatky za ukončenie týchto typov správ na základe vynaložených nákladov. Subsidiárne v druhom rade iMEZ požiadala, aby sa ukončenie SMS a MMS do osobitnej mobilnej siete klasifikovalo ako významný telekomunikačný trh a aby TeliaSonera bola považovaná za podnik s významným vplyvom na tomto trhu, čo by jej umožnilo prístup k prepojeniu.

23 Rozhodnutím z 11. decembra 2006 ART konštatoval, že TeliaSonera nesplnila povinnosť rokovať, ktorá jej vyplývala z § 39 zákona o komunikačnom trhu a nariadil jej rokovať v dobrej viere s iMEZ o prepojení služieb SMS a MMS. Podľa tohto rozhodnutia mali rokovania zohľadniť ciele sledované prepojením a vychádzať z predpokladu, že dobré fungovanie služieb SMS a MMS medzi systémami môže byť zabezpečené za primeraných podmienok tak, aby užívatelia mali možnosť využívať služby textových správ dotknutých podnikov.

24 TeliaSonera podala proti tomuto rozhodnutiu žalobu na Korkein hallinto-oikeus (najvyšší správny súd), tvrdiac, že ART nemal právomoc stanoviť podstatné požiadavky z hľadiska dohody, ktorá má byť predmetom rokovania o prepojení služieb SMS a MMS. V tejto žalobe TeliaSonera navrhuje na jednej strane konštatovať, že TeliaSonera si splnila povinnosť rokovať zakotvenú v § 39 zákona o komunikačnom trhu a na druhej strane zrušiť rozhodnutie ART z 11. decembra 2006.

25 Za týchto okolností Korkein hallinto-oikeus rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 4 ods. 1 [‚prístupovej'] smernice v spojení, na jednej strane, s odôvodneniami č. 5, 6 a 8 tejto smernice a na druhej strane s článkami 8 a 5 tejto smernice vykladať v tom zmysle, že:

a) vnútroštátny právny predpis, akým je § 39 ods. 1 [zákona o komunikačnom trhu], môže stanoviť, že každý telekomunikačný podnik je povinný rokovať s inými telekomunikačnými podnikmi o prepojení, a v prípade kladnej odpovede na túto otázku,

b) národný regulačný orgán môže považovať za nesplnenie povinnosti rokovať, ak telekomunikačný podnik, ktorý nemá významný vplyv na trhu, ponúkol inému podniku prepojenie za podmienok, ktoré podľa názoru orgánu sú úplne jednostranné a môžu zabrániť rozvoju konkurenčne orientovaného trhu na maloobchodnej úrovni, pretože tomuto druhému podniku v skutočnosti zabraňujú umožniť svojim zákazníkom zasielať [MMS] koncovým užívateľom pripojeným do siete prvého telekomunikačného podniku a v prípade kladnej odpovede aj na túto otázku,

c) národný regulačný orgán môže svojím rozhodnutím uložiť uvedenému telekomunikačnému podniku, ktorý nemá významný vplyv na trhu, povinnosť rokovať v dobrej viere o prepojení služieb SMS a MMS medzi systémami [dvoch dotknutých] podnikov takým spôsobom, aby sa pri obchodných rokovaniach zohľadnili ciele, ktoré majú byť prepojením dosiahnuté, a že základom rokovaní má byť vytvorenie operability služieb SMS a MMS medzi týmito systémami za primeraných podmienok tak, aby užívatelia mali možnosť využívať komunikačné služby telekomunikačných podnikov?

2. Je pre odpovede na tieto otázky relevantné, aká je povaha siete spoločnosti iMEZ a či iMEZ má byť považovaná za operátora verejnej elektronickej komunikačnej siete?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej časti prvej otázky a o druhej otázke

26 Prvou časťou prvej otázky sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článku 4 ods. 1 „prístupovej“ smernice v spojení s odôvodneniami č. 5, 6 a 8, ako aj s článkami 5 a 8 tejto smernice odporuje, ak vnútroštátny právny predpis, o aký ide vo veci samej, neobmedzuje možnosť uložiť povinnosť rokovať o prepojení výlučne na operátorov verejných komunikačných sietí. Druhou otázkou, ktorú treba preskúmať spoločne, tento súd žiada odpoveď na otázku, či v dôsledku toho status a povaha siete podniku, ktorý sa vo svoj prospech dovoláva povinnosti rokovať, ovplyvňuje vzťahy s iným dotknutým podnikom.

27 Na úvod treba upresniť, že vzhľadom na vymedzenia pojmov uvedené v § 2 zákona o komunikačnom trhu, ktoré sa uvádzajú v bode 18 tohto rozsudku, sa prvá položená otázka v skutočnosti zameriava na problematiku, či sa na povinnosť rokovať stanovenú v článku 4 ods. 1 „prístupovej“ smernice môžu odvolávať poskytovatelia služieb s cieľom zabezpečiť interoperabilitu komunikačných služieb.

28 Zo znenia tohto článku 4 ods. 1 vyplýva, že povinnosť rokovať o prepojení zaväzuje všetkých operátorov verejných komunikačných sietí, ak ich o to požiada iný podnik, ktorý má na to oprávnenie.

29 Pokiaľ ide o povolenie, treba uviesť, že článok 2 ods. 2 písm. a) smernice „o povolení“ definuje „všeobecné povolenie“ vydané podnikom podľa článku 3 ods. 2 tejto smernice

ako „právny rámec ustanovený členským štátom, na základe ktorého sa zaručujú práva na poskytovanie elektronických komunikačných sieťových systémov alebo služieb“.

30 Toto povolenie sa teda vzťahuje aj na podniky služieb.

31 Článok 4 ods. 2 písm. a) smernice „o povolení“ však upresňuje, že podniky, ktoré majú takéto povolenie a ktoré ponúkajú prístup do sietí alebo elektronické komunikačné služby verejnosti, sú oprávnené rokovať o prepojení s inými poskytovateľmi sietí alebo komunikačných služieb v zmysle „prístupovej“ smernice.

32 Článok 2 písm. b) „prístupovej“ smernice však definuje „prepojenie“ ako „fyzické a logické vedenie verejných komunikačných sietí“ a následne zdôrazňuje, že „je špecifickým typom prístupu zavedeným medzi operátormi verejnej siete“.

33 Navyše reciprocita prepojenia stanovená v článku 4 ods. 1 „prístupovej“ smernice zakotvuje, že dve strany rokovania sú operátormi verejných sietí.

34 V dôsledku toho sa povinnosť rokovať stanovená v tom istom ustanovení týka len prepojenia sietí a netýka sa iných foriem prístupu k sieťam (pozri v tomto zmysle

rozsudok z 13. novembra 2008, Komisia/Poľsko, C-227/07, Zb. s. I-8403, bod 36) a zaväzuje len operátorov verejných komunikačných sietí vo vzťahu k iným operátorom verejných komunikačných sietí.

35 V dôsledku toho poskytovatelia elektronických komunikačných služieb, ktorí nepatria do kategórie „operátorov verejných komunikačných sietí“, sa nemôžu odvolávať na povinnosť rokovať uvedenú v článku 4 ods. 1 „prístupovej“ smernice.

36 V každom prípade treba konštatovať, že táto povinnosť rokovať nesúvisí s významným vplyvom príslušného podniku na trhu a nezahŕňa povinnosť uzatvoriť dohodu o prepojení, ale vzťahuje sa len na rokovanie o tejto dohode.

37 Treba teda preskúmať, či, ako tvrdí holandská vláda, členské štáty môžu vo vnútroštátnom predpise, akým je zákon o komunikačnom trhu, dotknutý vo veci samej, upraviť možnosť, aby sa poskytovatelia telekomunikačných služieb odvolávali na povinnosť rokovať uplatňovanú na operátorov verejných komunikačných sietí.

38 V tejto súvislosti treba uviesť, že po prvé, nový právny rámec zavedený v oblasti telekomunikácií v roku 2002 pozostávajúci z „rámcovej“ smernice, ako aj z osobitných smerníc, a to smernice „o povolení“ a „prístupovej“ smernice mal za cieľ vytvoriť

harmonizovaný rámec na reguláciu elektronických komunikačných služieb, elektronických komunikačných sietí, pridružených zariadení a pridružených služieb v rámci efektívnej hospodárskej súťaže.

39 Po druhé, jednak odôvodnenie č. 5 a jednak článok 3 ods. 1 „prístupovej“ smernice dávajú podnikom slobodu rokovať a uzatvárať zmluvy. Táto sloboda sa odráža v cieli „prístupovej“ smernice uvedenom v článku 1 ods. 1 tejto smernice, ktorý spočíva vo vytvorení „regulačného rámca…, ktorého výsledkom bude udržateľná hospodárska súťaž, interoperabilita elektronických komunikačných služieb a prospech zákazníka“.

40 Z uvedeného vyplýva, ako tvrdí rumunská vláda, že povinnosť rokovať, tak ako je upravená v článku 4 ods. 1 „prístupovej“ smernice, je výnimkou a z tohto dôvodu musí byť vykladaná reštriktívne.

41 Po tretie články 5 až 8 tejto smernice presne definujú povinnosti, ktoré členské štáty musia dodržiavať v súvislosti s určením právomocí a zodpovednosti národných regulačných orgánov.

42 Právomoc vnútroštátneho zákonodarcu je takisto patrične vymedzená.

43 Po štvrté, ako uviedol generálny advokát v bode 64 a nasl. návrhov, na rozdiel od toho, čo tvrdí holandská vláda, článok 6 ods. 1 smernice „o povolení“ nemôže slúžiť ako základ pre vnútroštátny predpis dotknutý vo veci samej.

44 Článok 6 ods. 1 smernice „o povolení“ totiž stanovuje len všeobecné povolenie, ktoré podlieha podmienkam vymenovaným v časti A prílohy tejto smernice, ktorá sa v bode 3 odvoláva na „prístupovú“ smernicu.

45 Z toho vyplýva, že „prístupová“ smernica stanovuje rámec, v ktorom sa uskutočňujú rokovania alebo sa určujú povinnosti prislúchajúce komunikačným podnikom.

46 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba konštatovať, že povaha siete podniku, ktorý sa vo svoj prospech dovoláva povinnosti rokovať upravenú v článku 4 ods. 1 „prístupovej“ smernice, a otázka, či tento podnik je operátorom verejných komunikačných sietí, ovplyvňuje vzťahy s iným dotknutým podnikom, keďže členské štáty nemôžu ukladať túto povinnosť rokovať iným operátorom než operátorom verejných komunikačných sietí.

47 Je úlohou vnútroštátneho súdu zohľadňujúceho definície uvedené v článkoch 2 „prístupovej“ smernice a „rámcovej“ smernice určiť, či vzhľadom na status a povahu operátorov, o ktorých ide vo veci samej, možno týchto operátorov považovať za operátorov verejných komunikačných sietí.

48 Z vyššie uvedeného vyplýva, že na prvú časť prvej otázky a na druhú otázku treba odpovedať, že článku 4 ods. 1 „prístupovej“ smernice v spojení s odôvodneniami č. 5, 6, 8 a 19, ako aj s článkami 5 a 8 tejto smernice odporuje, ak vnútroštátny právny predpis, akým je zákon o komunikačnom trhu, neobmedzuje možnosť uložiť povinnosť rokovať o prepojení sietí výlučne na operátorov verejných komunikačných sietí. Je úlohou vnútroštátneho súdu určiť, či vzhľadom na status a povahu operátorov, o ktorých ide vo veci samej, možno týchto operátorov považovať za operátorov verejných komunikačných sietí.

O druhej časti prvej otázky

49 Druhou časťou prvej otázky sa vnútroštátny súd pýta, či národný regulačný orgán môže usúdiť, že bola porušená povinnosť rokovať o prepojení, ak podnik, ktorý nemá významný vplyv na trhu, ponúkne inému podniku prepojenie podľa článku 4 ods. 1 „prístupovej“ smernice za podmienok, ktoré sú jednostranné a ktoré môžu zabrániť rozvoju konkurenčne orientovaného trhu na maloobchodnej úrovni, lebo uvedené podmienky znemožňujú zákazníkom druhého podniku využívať služby druhého podniku.

50 Po prvé treba uviesť, že Súdny dvor rozhodol, že regulačné úlohy národného regulačného úradu sú definované v článkoch 8 až 13 „rámcovej“ smernice. Súdny dvor súčasne uvedený článok 8 vykladal tak, že stanovuje členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby národné regulačné úrady prijali všetky zodpovedajúce opatrenia zamerané na podporu hospodárskej súťaže pri poskytovaní elektronických komunikačných služieb tým, že zabezpečia, aby nedošlo k narúšaniu alebo obmedzovaniu hospodárskej súťaže v odvetví elektronických telekomunikácií, a odstránia zostávajúce

prekážky vo vzťahu k poskytovaniu uvedených služieb na európskej úrovni (rozsudok Komisia/Poľsko, už citovaný, body 62 a 63, ako aj citovaná judikatúra).

51 Po druhé, odôvodnenie č. 5 „prístupovej“ smernice uvádza, že podniky prijímajúce žiadosti o prístup alebo prepojenie by mali dohody uzatvárať v zásade na konkurenčnej báze a rokovať a dohodnúť sa na nich v dobrej viere.

52 Z tohto hľadiska článok 5 ods. 4 tejto smernice národným regulačným orgánom umožňuje zasiahnuť v prípade, keď chýbajú dohody, aby sa zabezpečilo dodržiavanie cieľov zakotvených v článku 8 „rámcovej“ smernice.

53 Po tretie, ako uviedol generálny advokát v bode 103 svojich návrhov, s cieľom zachovať potrebný účinok článku 4 ods. 1 „prístupovej“ smernice, ktorý stanovuje povinnosť rokovať za podmienok uvedených v bodoch 28 až 36 tohto rozsudku, treba pripustiť, že rokovanie sa musí uskutočniť v dobrej viere.

54 Po štvrté na rozdiel od tvrdenia fínskej vlády článok 12 ods. 1 „prístupovej“ smernice nemôže slúžiť ako základ pre posúdenie zo strany vnútroštátneho súdu dovtedy, dokiaľ

operátor, ktorému je doručená žiadosť o prepojenie, nie je podľa článku 8 ods. 2 tejto smernice označený za operátora s významným vplyvom na dotknutom trhu.

55 Z vyššie uvedeného vyplýva, že na druhú časť prvej otázky treba odpovedať, že národný regulačný orgán môže usúdiť, že bola porušená povinnosť rokovať o prepojení, ak podnik, ktorý nemá významný vplyv na trhu, ponúkne inému podniku prepojenie za podmienok, ktoré sú jednostranné a ktoré môžu zabrániť rozvoju konkurenčne orientovaného trhu na maloobchodnej úrovni, lebo uvedené podmienky znemožňujú zákazníkom druhého podniku využívať služby druhého podniku.

O tretej časti prvej otázky

56 Treťou časťou prvej otázky sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či národný regulačný orgán môže uložiť podniku, ktorý nemá významný vplyv na trhu, povinnosť rokovať v dobrej viere s iným podnikom o prepojení služieb SMS a MMS medzi systémami týchto dvoch podnikov.

57 Na úvod treba upresniť, že pri odpovedi na túto časť prvej otázky je potrebné vychádzať z predpokladu, že buď sa na vec samu uplatní článok 4 ods. 1 „prístupovej“ smernice, pokiaľ obaja dotknutí operátori sú operátormi verejných komunikačných sietí, ale povinnosti uložené týmto článkom nedodržal operátor, od ktorého sa požadovalo, aby rokoval o prepojení, alebo situácia sporná vo veci samej nepatrí do pôsobnosti tohto článku, pokiaľ jedného zo sporných operátorov nemožno považovať za operátora verejných komunikačných sietí.

58 Treba totiž uviesť po prvé, že zo znenia článku 5 ods. 1 prvého pododseku „prístupovej“ smernice vyplýva, že úlohou národných regulačných orgánov je zabezpečiť zodpovedajúci prístup, prepojenie a interoperabilitu služieb prostriedkami, ktoré nie sú taxatívne vymenované.

59 V tomto kontexte orgány musia mať podľa tohto článku 5 ods. 1 druhého pododseku písm. a) možnosť uložiť „povinnosti podnikom, ktoré kontrolujú prístup ku koncovým používateľom, v odôvodnených prípadoch vrátane povinnosti prepojiť ich siete“ s jediným cieľom, a to zabezpečiť prepojiteľnosť medzi koncovými bodmi.

60 Po druhé článok 5 ods. 4 „prístupovej“ smernice sa takisto týka prístupu a prepojenia a zveruje národným regulačným orgánom právomoc samostatne zasiahnuť tým, že stanovuje, že tieto orgány môžu najmä zasiahnuť zo svojho vlastného podnetu, aby sa zabezpečilo dodržiavanie cieľov uvedených v článku 8 „rámcovej“ smernice, ale pritom nedefinuje a nevymedzuje spôsoby tohto zásahu.

61 Zdá sa teda, že relevantné ustanovenia „rámcovej“ smernice a „prístupovej“ smernice umožňujú národnému regulačnému orgánu prijať rozhodnutie nariaďujúce podniku, ktorý nemá významný vplyv na trhu, ale ktorý kontroluje prístup ku koncovým používateľom, aby rokoval buď o prepojení dvoch dotknutých sietí, pokiaľ žiadateľ o takýto prístup musí byť považovaný za operátora verejných komunikačných sietí, alebo rokoval o interoperabilite služieb SMS a MMS, pokiaľ tento žiadateľ nespĺňa požiadavky na toto označenie.

62 Z vyššie uvedeného vyplýva, že na tretiu časť prvej otázky treba odpovedať, že národný regulačný orgán môže nariadiť podniku, ktorý nemá významný vplyv na trhu, ale ktorý kontroluje prístup ku koncovým používateľom, aby rokoval v dobrej viere s iným podnikom buď o prepojení dvoch dotknutých sietí, pokiaľ žiadateľ o takýto prístup musí

byť považovaný za operátora verejných komunikačných sietí, alebo rokoval o interoperabilite služieb SMS a MMS, pokiaľ tento žiadateľ nespĺňa požiadavky na toto označenie.

O trovách

63 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. **Článku 4 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/19/ES zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení („prístupová“ smernica) v spojení s odôvodneniami č. 5, 6, 8 a 19, ako aj s článkami 5 a 8 tejto smernice odporuje, ak vnútroštátny právny predpis, akým je zákon o komunikačnom trhu (Viestintämarkkinalaki) z 23. mája 2003, neobmedzuje možnosť uložiť povinnosť rokovať o prepojení sietí výlučne na operátorov verejných komunikačných sietí. Je úlohou vnútroštátneho súdu určiť, či vzhľadom na status a povahu operátorov, o ktorých ide vo veci samej, možno týchto operátorov považovať za operátorov verejných komunikačných sietí.**

2. **Národný regulačný orgán môže usúdiť, že bola porušená povinnosť rokovať o prepojení, ak podnik, ktorý nemá významný vplyv na trhu, ponúkne inému podniku prepojenie za podmienok, ktoré sú jednostranné a ktoré môžu zabrániť rozvoju konkurenčne orientovaného trhu na maloobchodnej úrovni,**

pretože uvedené podmienky znemožňujú zákazníkom druhého podniku využívať služby druhého podniku.

3. Národný regulačný orgán môže nariadiť podniku, ktorý nemá významný vplyv na trhu, ale ktorý kontroluje prístup ku koncovým používateľom, aby rokoval v dobrej viere s iným podnikom buď o prepojení dvoch dotknutých sietí, pokiaľ žiadateľ o takýto prístup musí byť považovaný za operátora verejných komunikačných sietí, alebo rokoval o interoperabilite služieb textových správ a služieb multimediálnych správ, pokiaľ tento žiadateľ nespĺňa požiadavky na toto označenie.

Podpisy